

Szőke Mária

A TÖRTÉNET FOLYTATÓDÍK

A beatzene után megyek a folyosóra.

Diákszoba. A sok jegyzet, a „hanyag elegancia”, amit inkább rendtelenségnek is nevezhetnénk, a szegényes bútorok — vagy mi, ugyan mi teszi mássá, mint egyéb kis albéleti szobákat, mitől diákszoba ez?

Keskeny könyvespolc, roskadással rakott. Kinyitható heverő. Kerek asztalka — étkező és íróasztal egyszerre. Rácsos kiságy, térelválasztó mögött. Stenciles jegyzetek. Összehajtogatott pelenkák. Fönött fedeles kosár a bébiholminak.

Üres a kis rácsos fekhely.

Évi — nevezük így a fiatalasszonyt — egyedül van.

1

— Tanulnom kellene, nem vagyok képes a sorokra figyelni. Összefutnak.

Kisfia beteg volt. A kórház után férje szülei vették magukhoz. Most eszmél a gyerek, csaknem két éves — jobb, ha semmit se lát. Ha nem keresi folyton apját, aki elment. Aztán mégis visszahozta a kicsit, nem bírta nélküle, most a háziméni vigyáz rá. Hittelbe. Fizetni nem tud érte. Csak meghatott az idegenek jószágától.

Évi gyanakvóan méreget. Kávé hoz, s aztán az idő múlását, csak a cigaretták csikkedése halma, az ablak nyitogatása, csukása jelzi.

Aztán megoldódik a nyelve. Egy diákházasság történetét ismerem meg. Nekem történet. Neki: a sorsa. Ezért is érzem kezem mekötve, amikor tollat fogok. Mit írjak róla?

Volt egyszer egy fiú és egy lány. Az ország két távoli pontján éltek, egymásról mit se tudva. Aztán az egyetlenegy tanuló csoportba kerültek. Egy idő múlva úgy érezték: van ebben valami sorsszerűség. Ez nem lehet véletlen.

A szerelmet csak ezzel a hittel lehet fogadni.

A kollégiumból albéletbe költöztek, összeházasodtak. Megszületett Gáborka. De még mindig nem lettek felnőttek.

2

Az ifjú apa 22 éves. Ettől még lehetne felnőtt. De nem bírta a felnőtt életet. A terhek agyonnyomták, nem megerősítették.

— A gyereket nem akarta. Ko-

rai, azt mondta. El is mentem a bizottsághoz. Kinevethet: lehet, hogy én voltam az egyetlen, akit lebeszéltek? Persze, könnyű volt. Tudom én, hogy elég lett volna csak mondogatni: nem, nem. Ne vessen meg: lehet, hogy az lenne most a jó, ha ki tudtam volna mondani.

Éva nagyon keserű. És most nyúl a pohár után, eddig csak nézte. „Ne féltsen, nem szoktam inni. Akkor nem tudnám ellátni. Gáborkát. Ez az egy, amire ügyelek.”

— Nem magam miatt mondok. Mi lesz kisfiammal? Neki nem lesz apja? Nem család nélkül akartam felnevelni. Úgy élek, akár egy lányanya.

Szavaival csak őt akarom bemutatni, amit férjéről mond, nem írom le. Igaz, ez is fontos, de elég belőle Éva jellemzéséhez annyi: keserű, vagdalkozó szavak. Vádoló. De...

3

Magabiztos fiatalember. Kíváncsodik a presszóajtó, körülnéz. Intek. Míg odaér, tetőtől talpig végigmér.

— Leikkizünk csak — mondja, amint a pincérnél elment. Ennél a hangnemen maradt a másfél óra alatt végig. És csaknem minden mondata „én”-nel kezdődött.

— Én mondtam. Én tudtam. Én jó szakember akarok lenni. Én egyszerre ennyi mindent nem bírok. Én nem is akartam a gyereket.

Mi van hát? Megint egy Néző, aki felgyújtotta a maga Rómáját és most gyönyörködik benne?

Azért nem ilyen fekete az ördög, ha kormos is.

— Nem a mosogatásról, a bevásárlásról van szó. Én mostam a pelenkát is, mikor Évi beteg volt. A fiam imádom. Énrám hasonlít, nem?

Remélem, csak külsőleg.

— Rossz vagyok én, rongy ember vagyok? — csap le a kérdéssel.

— Nem leikkizünk, ugye? — vágok oda, mert most már bosszant. De a harag nem jó tanácsadó. — Nincs jó ember, meg rossz ember csak a vacak színdarabokban. Nagy igazság, nem? De ezzel sokra megyünk.

— Közvetíteni akar? Vagy példabeszédet írni rólunk? Hogy ilyenek a fiatalok, meg gondolatlanok, állhatatlanok? A férfiak meg önzők? Csak élők világukat?

— Válasszon: melyik kérdésre adhatnak igent?

Elhallgat. Aztán:

— Most én hadd kérdezzek: milyen életcélja van önnek? Mert ezt akarta tudni rólam is, nem? Hogy mit akarok? Hogy rágorogtát magam ekkora halva felelőségen. Nekimegyek-e vagy kikerülök egyszerűen. A felnőttek, azok bezzeg határozottak, kitartóak, erősek, ugye. De nekünk, akik állítólag taknyosok vagyunk, egyetlen okos tanácsot nem tudnak adni!

— Szóval a társadalom a felelős? Mindenki. Csak maga nem.

— Maga szerint hogyan kell élni? — és merőn néz a szemembe.

— Becsületesen. Úgy, hogy ne ártsunk egymásnak, ne nyomorítsuk egymás életét.

— Ebben van valami. Csak hát gyakorlatban nehéz. Akkor azt hittem, végig gondoltam mindent, most pedig nem tudok felelni arra, miért hittem, hogy egy életen át semmi és senki más nem lesz az életemben, s le tudok mondani érte, értük anynyi mindent.

— Szereti?

— Vártam a kérdést. Persze. Csak valahogy másképpen kellene sok mindent. Nem akartam, hogy évet veszítsen, nem akartam, hogy közepes ember legyen, mert tehetséges, azt hiszen nálam tehetségesebb is Éva. Várhatott volna a gyerekkel. Sorba kellett volna mindent, nem egyszerre. Nyomorgunk, a szülők tartanak el bennünket. Idegesek vagyunk, veszekszünk. Nem bírom én ezt. „Ne nyomorítsuk egymást” — maga mondta.

— És ezért hagyta rá az egészet. Elvonult. Megoldás — csak saját magának fenntartva. Szép.

4

Gáborka már alszik. Egy kis „alapzajt” csinálunk beatzenéből, hogy beszélgethessünk. Megint hitehagyott pillanatában találom Évát. Időközben átvigördött egy vizsgán, közepesre.

— Mit veszkódsz velem — mondja, és már tegeződünk — a barátóm is azt mondta, tisztá hülye vagyok. „Kutyaharapást szőrével.” Aztán: ez az egyetlen elszűrt házasság a környéken?

Ez igaz. Mit is veszkódlók. Hogy aztán az egészet végigszenvedjem, amikor le akarom majd írni a történetüket?

— A gyereket három hónap után látta. S hogy kapkodott az apja után! Nekem meg azt mondta, visszajönne.

— És?

— Így ne gyere. — azt feleltem. Azóta csend. Már két napja. Azt ne higgye, most folytatni lehet, mintha mi se történt volna.

— Úgy nem, az igaz. De okosabbban...?

— De megint én leszek „okos”??!

— Te is. Nem kellene megbeszélni: amikor szövetségünket kötöttük, milyenek voltunk? És milyenek vagyunk most? Az ember változik. Meg kellene tervezni: milyenek leszünk, milyenek akarunk lenni őt, tíz, tizenöt év múlva. Ezt persze könnyebb mondani, mint előre meggondolni. De

Andrássy Lajos

MÁJUSOK

Mezzo-forte

orgona-ujjú májusok
ezek a forró májusok

varázslásuktól visszatér
bőröd mögé a csittrévr

melled dombján a kék erek
kigyóféskébe elveszek

szoríts szoritlak mint a vad
már szarvasoknak lánya vagy

vérésre esőlköd szívemet
csak így szeret ki most szeret

öled egészen mint láz
mi elveszejt s életre rág

osztottunk hát esőket sebet
hívod őzike lelkeidet

öltözzünk vissza csendesesen
szokott bőrünkbe kedvesem

orgona-ujjú májusok
ezek a forró májusok

Andante

ezek a forró májusok
a mindig-páros kóbor esillagokkal
csókoltól vérző éjszakák
kapuk alatt a boldog Margitokkal
bús randevük a Nap mögött
esküvések a szent családok ágán
halálraszánt frigyét kötök
májusnak minden újhald-éjszakáján

esők elé tartott arcomon
szerelmes szúnyogok hevülnek
szemem-mögötti-pázsiton
lányok karomba dülnek.

amikor baj van, tudni kell beszélni róla: mennyit változtunk, és „belefértünk”-e a közös programba? És ha valamelyikünknek nem tetszik valami, tisztázni kell, nem?

— Tudom — feleli Éva. — De őt ez már nem hatja meg. Nem lehet vele beszélni, úgy érzi, nem kötelezi őt már ez a kapcsolat semmire.

5

A körülmények szorítása nagy úr — de a korán vállalt család

a gondok szorításában is együtt-maradhatna. Ha nem látnék reményt, nem mondanám. Arról most már kár beszélni, hogy kell-e diákfejjel, vagy számlájára házasodni.

Most felhívom a kollégiumot — ott lakik megint Gábor édesapja — mert annyit csak mondhatok: még nyugodtan alszik a kisfia. Még. És: még szeretik egymást. Nem kellene ezt megbeszélniük? Az első viharból még megerősödve kerülhetnek ki. Vihar még lehet —, de meg kellene érteni; csak a gyengék dobják el azonnal az evezőket!

Még nincs vége a történetnek!

